

ΚΛΑΣΙΚΗ ΕΠΟΧΗ : ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

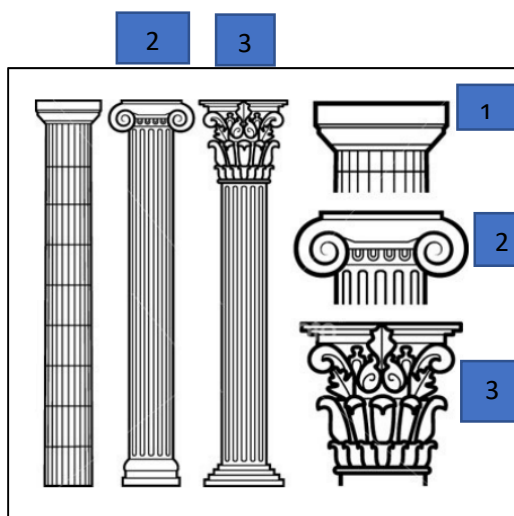
1. Αφού ψάξετε στο ΛΕΞΙΚΟ ΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ: shorturl.at/jktF4 την έννοια της λέξης ΚΛΑΣΙΚΟΣ και διαβάσετε και το κείμενο των Μανόλης Βουτυράς & Αλεξάνδρας Γουλάκη-Βουτυρά, http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/art/page_179.html εξηγήστε στο τετράδιο σας τι σημαίνει ο όρος ΚΛΑΣΙΚΟΣ .

2. Διαβάστε τις σελίδες 112 – 117 του βιβλίου σας και ψάξτε στο διαδίκτυο, για να συμπληρώσετε τον πιο κάτω πίνακα:

Τομέας	Εκπρόσωποι	Σημαντική Συνεισφορά
Φιλοσοφική Σκέψη		<ul style="list-style-type: none">✓ Μαιευτική Μέθοδος✓ Ίδρυσε την Ακαδημία περίπου το 387 π.Χ., «Πολιτεία»✓ Ίδρυσε το Λύκειο περίπου το 335 π.Χ. , δάσκαλος του Αλέξανδρου, «Αθηναίων Πολιτεία», «Ποιητική
Ιστοριογραφία		<ul style="list-style-type: none">✓ Ιστορία Περσικών Πολέμων✓ Ιστορία Πελοποννησιακού Πολέμου✓ «Ελληνικά»
Ποιητική Τέχνη		<ul style="list-style-type: none">✓ «Πέρσες», «ΙΚέτιδες», «Επτά επί Θήβας»✓ «Ηλέκτρα», «Οιδίπους Τύραννος»✓ «Μήδεια», «Ελένη», «Τρωάδες»✓ «Νεφέλες», «Ειρήνη», «Όρνιθες»
Ρητορικός Λόγος		<ul style="list-style-type: none">✓ «Υπέρ Αδυνάτου»✓ «Κατά των Σοφιστών», «Ευαγόρας»✓ «Φιλιππικοί», «Ολυνθιακοί»
Αστρονομία-Μαθηματικά		«Ηλιοτρόπιο»/ «Ηλιοσκόπιο» Αθήνας
Πολεοδομία		Πολεοδομικά σχέδια Πειραιά
Ιατρική		«Αφορισμοί»
Αρχιτεκτονική		<ul style="list-style-type: none">✓ Παρθενώνας✓ Προπύλαια✓ Ερέχθειο✓ Ναός Απτέρου Νίκης
Πλαστική		✓ Χρυσελεφάντινα αγάλματα του Διός στην Ολυμπία και της Αθηνάς στον Παρθενώνα

1		<ul style="list-style-type: none"> ✓ «Δισκοβόλος» ✓ «Δορυφόρος» ✓ «Ερμής της Ολυμπίας» ✓ «Ναός Αλέας Αθηνάς» ✓ Ανδριάντες του Μ. Αλεξάνδρου
Ζωγραφική		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ποικίλη Στοά ✓ Τοιχογραφίες των βασιλικών τάφων της Βεργίνας

3. Αφού παρακολουθήσετε το πιο κάτω βίντεο <https://www.youtube.com/watch?v=KTWUnWbleBs> να συμπληρώσετε τα ονόματα των ρυθμών της εικόνας και να γράψετε στο τετράδιο σας κάποιες διαφορές που εντοπίζετε στους κίονες

Η ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

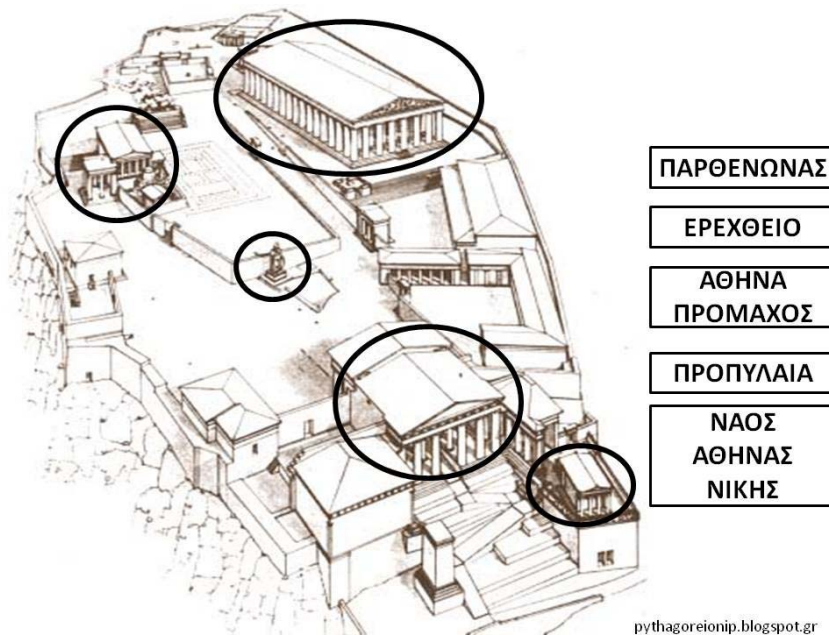
Οι εργασίες στην Ακρόπολη ξεκίνησαν στις αρχές της δεκαετίας 470-460 π.Χ., ενώ μέχρι τότε τα ερείπια των προγενέστερων κτισμάτων, που είχαν καταστραφεί από τους Πέρσες πριν τη ναυμαχία στη Σαλαμίνα, δεν είχαν απομακρυνθεί, για να θυμίζουν, σύμφωνα με τον πανελλήνιο όρκο στις Πλαταιές, τη βαρβαρότητα των Περσών. Η έναρξη των έργων στον Παρθενώνα συνέπεσε με την απόφαση μεταφοράς 5000 ταλάντων από τον συμμαχικό θησαυρό της Δήλου στην Ακρόπολη. **Θυμάσαι πότε έγινε η μεταφορά αυτή;** _____

Μόλις ολοκληρώθηκε οικοδομικά ο Παρθενώνας, κι ενώ ακόμα δεν είχε τελειώσει ο γλυπτός του διάκοσμος, άρχισε η ανέγερση των Προπυλαίων και του πύργου πάνω στον οποίο χτίστηκε ο ναός της Αθηνάς Νίκης. Τα Προπύλαια δεν ολοκληρώθηκαν, γιατί ξέσπασε ο Πελοποννησιακός πόλεμος. Μετά το πέρας των εργασιών στο ναό της Αθηνάς Νίκης και λίγο μετά την ειρήνη του Νικία, ξεκίνησαν οι εργασίες στο Ερέχθειο, που ολοκληρώθηκαν με το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.

4. Αφού παρακολουθήσετε τα δύο βίντεο με θέμα την ψηφιακή αναπαράσταση της Ακρόπολης :

- <https://www.youtube.com/watch?v=Uaw39jiTo6E> Μια εικονική περιήγηση στην Ακρόπολη I: Προπύλαια και άγαλμα Προμάχου Αθηνάς
- <https://www.youtube.com/watch?v=iwAshPvwHc> Μια εικονική περιήγηση στην Ακρόπολη II: Ερέχθειο και Παρθενώνας

-Να αντιστοιχίσετε τις ονομασίες των μνημείων με τα μνημεία της πιο κάτω εικόνας:

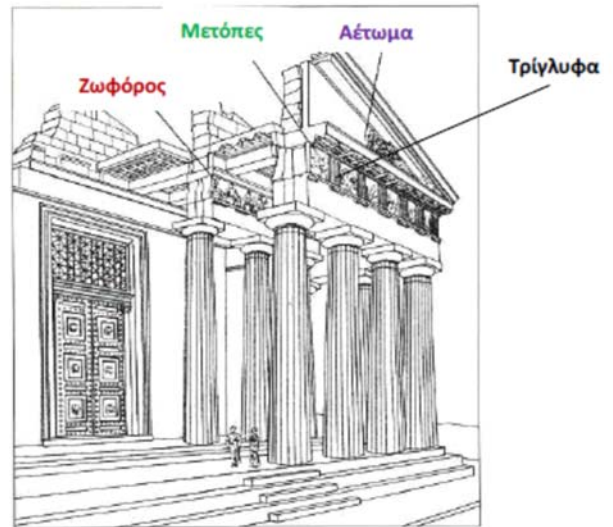
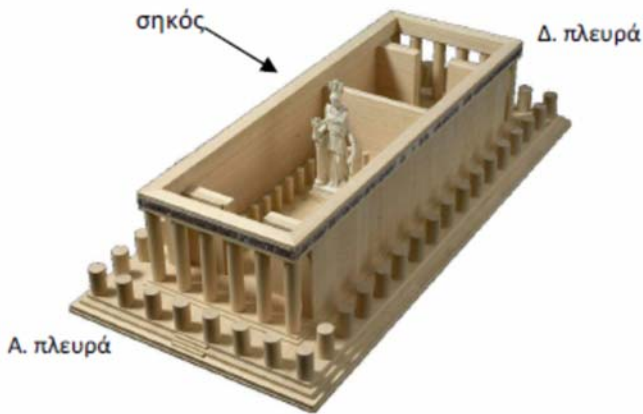
-Να συμπληρώσετε τα πιο κάτω κενά:

- ✓ Αρχιτέκτονας Προπυλαίων : _____ Ρυθμός: _____ αλλά οι εσωτερικοί κίονες είναι _____ ρυθμού.
- ✓ Αρχιτέκτονας Ερεχθείου: _____ Ρυθμός: _____
- ✓ Αγάλματα στην Ακρόπολη:
 - Ανάμεσα στα Προπύλαια και το Ερέχθειο: άγαλμα _____, έργο του _____
 - **Ναός Αθηνάς Νίκης**: άγαλμα _____
 - Ερέχθειο: στο εσωτερικό, το ξόανο _____, και στα νότια: _____

✓ **ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ:**

- Χρονική διάρκεια κατασκευής Παρθενώνα: _____
- Αρχιτέκτονες: _____ με διαταγή του _____. Επιστάτης όλου του έργου και κυρίως του γλυπτικού διάκοσμου ήταν ο _____.
- Ρυθμός: _____
- Ο σηκός, δηλαδή ο κεντρικός, κλειστός χώρος του ναού ήταν χωρισμένος σε διαφορετικά διαμερίσματα. Τα δύο διαμερίσματα, το ανατολικό και το δυτικό, δεν επικοινωνούσαν μεταξύ τους.
- Στο **ανατολικό διαμέρισμα**, που ήταν και το μεγαλύτερο, στεγαζόταν το _____, έργο του γλύπτη Φειδία, ύψους 13,50 μέτρων. Τα γυμνά μέρη του αγάλματος είχαν γίνει από ελεφαντόδοντο και τα ντυμένα από χρυσάφι.
- Το **δυτικό διαμέρισμα** είχε δική του είσοδο από τα δυτικά και οροφή που την υποβάσταζαν τέσσερις ίσως ιωνικοί κίονες. Εδώ πιθανόν φυλάσσονταν πολύτιμα αντικείμενα και τα χρήματα του ταμείου της Αθηναϊκής Συμμαχίας.

- ο Ο Παρθενώνας χαρακτηρίζεται **περίπτερος**, επειδή είχε κίονες και στις 4 πλευρές του (αριθμός κίωνων σε κάθε μία από τις μακριές του πλευρές = ___) και **οκτάστυλος**, επειδή σε κάθε μια από τις στενές του πλευρές είχε από ___ στύλους (κολώνες). Συνολικά ο ναός είχε εξωτερικά και εσωτερικά **108 κίονες**.

Ο Παρθενώνας μέχρι σήμερα θεωρείται

αρχιτεκτονικό θαύμα.

- ✓ Όλες οι γραμμές του ναού είναι ελαφρότατα καμπύλες και όχι ευθείες.
- ✓ Οι κορμοί των κίωνων στενεύουν προς τα επάνω (μείωση) και έχουν ανεπαίσθητη κύρτωση (ένταση).
- ✓ Όλοι οι κίονες παρουσιάζουν μικρή κλίση προς το εσωτερικό του ναού.

5. Ερευνήστε για τα θέματα των γλυπτών του Παρθενώνα και συμπληρώστε τα κενά:

	<p>Αετώματα : Τα θέματα των αετωμάτων προέρχονται από τους μύθους της θεάς Αθηνάς. Το ανατολικό πάνω από την είσοδο εικόνιζε τη _____ από το κεφάλι του πατέρα της, του Δία, με την παρουσία των ολύμπιων θεών. Στο δυτικό αέτωμα εικονιζόταν η διαμάχη μεταξύ της _____ και του _____ για τη διεκδίκηση της προστασίας της πόλης.</p>
	<p>Μετόπες : Ο ναός είχε 92 μετόπες με ανάγλυφη διακόσμηση και στις τέσσερις πλευρές. Μπορούσε να δει κανείς: στα ανατολικά σκηνές από τη Γιγαντομαχία, τη μυθική μάχη μεταξύ των θεών και των _____, στη δυτική πλευρά σκηνές της _____, της μάχης των Ελλήνων εναντίον των Αμαζόνων, στη βόρεια πλευρά σκηνές από την</p>

	<p>άλωση της Τροίας και στη νότια την Κενταυρομαχία, μάχη μεταξύ Ελλήνων και _____.</p>
	<p>2. Ζωφόρος : Η ζωφόρος αποτελούνταν από 115 λίθους και είχε συνολικό μήκος 160 μέτρα.</p> <p>3. Θέμα της ζωφόρου ήταν η _____ προς την Ακρόπολη που γινόταν κατά τα Μεγάλα _____, τη γιορτή προς τιμήν της θεάς Αθηνάς.</p>

Ελάχιστα από τα γλυπτά σώζονται πια στη θέση τους. Άλλα χάθηκαν για πάντα και άλλα λεηλατήθηκαν και βρίσκονται πλέον σε μουσεία του εξωτερικού (Βρετανικό Μουσείο). Όσα σώθηκαν, μεταφέρθηκαν για λόγους προστασίας στο Μουσείο Ακρόπολης, όπου και εκτίθενται σε ειδική αίθουσα στον 3ο όροφο.

6. Αφού μελετήσετε τα δύο παραθέματα που αναφέρονται στην κλοπή των Μαρμάρων του Παρθενώνα από τον λόρδο του Έλγιν την περίοδο 1801- 1804 ,να γράψετε ένα άρθρο που θα δημοσιευθεί στην σχολική εφημερίδα, 250 περίπου λέξεων, για τη σημασία της επιστροφής των μαρμάρων στην Ελλάδα.

Ο Καβάφης το 1891 έγραφε στην εφημερίδα «Εθνική» της Αλεξάνδρειας

«Είμεθα Κύριοι να διαθέσωμεν ως θέλομεν τα ημέτερα... Δεν είναι αγάλματα. Είναι τεμάχια μοναδικού μνημείου... Εις το ελληνικόν έθνος την σήμερον τα ερείπια της Ακροπόλεως είναι πολύ σπουδαιότερα και ιερώτερα αφ' ότι είναι οιονδήποτε άλλο εθνικόν μνημείον εις οιονδήποτε άλλον λαόν... Δεν υπάρχει παράδειγμα εν τω κόσμω όλω ενός έθνους διατηρούντος, ουχί διά της κατακτήσεως αλλά διά προσφάτου αγοράς από δυνάστην, τα εθνικά σύμβολα άλλου έθνους... Ο λόρδος Έλγιν απέκτησε τα μάρμαρα του Παρθενώνος ουχί από τους Έλληνες αλλά από τους δυνάστες αυτών Τούρκους αφαιρώντας ό,τι ήθελε "άνευ της ελαχίστης μερίμνης διά το μνημείον όπερ απογύμνωνεν"»

Απόσπασμα από την ομιλία της Μελίνας Μερκούρη στην Οξφόρδη το 1986

Για να αφηγηθώ όλη την τερατωδία χρειάζεται αρκετός χρόνος και αρκετή ψυχραιμία. Οι λέξεις "ληλασία", "ερήμωση", "αχαλίνωτη καταστροφή", "αξιοθρήνητη συντριβή και συμφορά" δεν είναι δικές μου για να χαρακτηριστεί το γεγονός. Ειπώθηκαν από τους σύγχρονους του Elgin. Ο Horace Smith αναφέρεται στον Elgin σαν τον "ληστή των μαρμάρων". Ο Lord Byron τον αποκάλεσε πλιατσικολόγο. Η κυβέρνησή μου έχει ζητήσει την επιστροφή των μαρμάρων του Παρθενώνα. Μας το αρνήθηκαν. Ας σημειωθεί ότι δεν θα εγκαταλείψουμε ποτέ το αίτημα αυτό. Επιτρέψτε μου να απαντήσω τα μόνιμα επιχειρήματα ενάντια στην επιστροφή και να ασχοληθώ με αυτά ένα προς ένα.

Τα μάρμαρα πάρθηκαν με νόμιμη διαδικασία. Ρωτώ αν η δωροδοκία και εξαχρείωση των αξιωματικών δεν αντιτίθενται στη "νόμιμη διαδικασία". Όταν ορίστηκε η Εξεταστική Επιτροπή, μελετώντας την πρόταση να αγοραστούν τα μάρμαρα, ο Elgin υπέβαλε ένα αναλυτικό πίνακα των δαπανών για τη απόκτησή τους. Παραθέτω απόσπασμα του: "Τα εμπόδια, οι διακοπές και οι αποθαρρύνσεις που δημιουργήθηκαν από τις ιδιοτροπίες και τις προκαταλήψεις των Τούρκων" υποβάλει κονδύλι 21.902 λιρών για δώρα στις αρχές των Αθηνών. Είναι νόμιμο ποσό. Και βεβαίως θα πρέπει να ρωτήσουμε. Είναι νόμιμο να διαπραγματεύεται με τους Τούρκους για το πιο πολύτιμο από τα ελληνικά υπάρχοντα όταν η Ελλάδα βρίσκεται κάτω από τουρκικό ζυγό;

Παραμένει ένα δεύτερο επιχείρημα παρά το ότι έχει έκτοτε αμφισβητηθεί από πολλούς Βρετανούς περιηγητές στην Ελλάδα την εποχή αυτή. "Οι αδαείς και δεισιδαίμονες Έλληνες ήταν αδιάφοροι για την τέχνη και τα μνημεία τους". Αυτό βέβαια υπονοεί ότι ήταν τυφλοί, ασυνείδητοι και άκαρδοι. Ποιοί; Οι Έλληνες που πολύ μετά του Περικλή δημιούργησαν τα θαύματα της Βυζαντινής Τέχνης. Οι Έλληνες που, ακόμα και κάτω από την Οθωμανική κατοχή, δημιούργησαν σχολές τέχνης και χειροτεχνίας. Οι Έλληνες που παρά 400 χρόνια τουρκικής κατοχής, διατήρησαν με πείσμα τη γλώσσα και τη θρησκεία τους. Οι ίδιοι Έλληνες που κατά τον αγώνα για την ανεξαρτησία τους έστειλαν στους Τούρκους στρατιώτες βόλια να χρησιμοποιηθούν εναντίον τους. Ναι, εναντίον τους. Οι Τούρκοι στρατιώτες κλεισμένοι στην Ακρόπολη έμειναν από πολεμοφόδια και άρχισαν να καταστρέφουν τις κολώνες για να αφαιρέσουν το μολύβι να κάνουν με αυτό βόλια. Οι Έλληνες τους έστειλαν πολεμοφόδια με το μήνυμα, "Να τα βόλια, μην αγγίζετε τις κολώνες".

Μόλις έγινε ανεξάρτητη η Ελλάδα, ένα από τα πρώτα νομοθετικά διατάγματα που πέρασαν από την ελληνική κυβέρνηση ήταν εκείνο για την προστασία και συντήρηση των εθνικών μνημείων. Είναι αυτό αδιαφορία; Θεωρούμε αυτή την κατηγορία τερατώδη. Θα έχετε σίγουρα ακούσει, αλλά επιτρέψτε μου, να επαναλάβω τι είπε ένας γέρος καρδιοπαθής Έλληνας στον J.C. Hobhouse. "Παίρνετε τους θησαυρούς μας. Σας παρακαλώ να τους φυλάξετε καλά. Μια μέρα θα τους ζητήσουμε πίσω". Μπορούμε να πιστέψουμε ότι ο άνθρωπος αυτός μιλούσε για λογαριασμό του;

Τώρα τελευταία έχει προταθεί μια καινούργια θεωρία. Ωραίο και αυτό. Ο κύριος Gavin Stamp που θα έχω την τιμή να τον συναντήσω απόψε, έχει την άποψη ότι οι σύγχρονοι Έλληνες δεν είναι απόγονοι

του Περικλή. Μας πήραν τα μάρμαρα. Ποιος θα διεκδικήσει τα λείψανα των προγόνων μας; Ως Υπουργός Πολιτισμού προσκαλώ τον κύριο Stamp να έρθει στην Αθήνα. Θα του οργανώσω εκπομπή σε ώρα μεγάλης ακροαματικότητας στην τηλεόραση για να μιλήσει στους Έλληνες δημοσιογράφους και τον ελληνικό λαό για την ταυτότητά τους.

Επιτρέψτε μου να δηλώσω, για άλλη μια φορά, ότι πιστεύουμε πως οπουδήποτε και αν βρίσκονται τα μουσεία, αποτελούν ζωτική κοινωνική και πολιτιστική ανάγκη και πρέπει να προστατεύονται. Έχω επανειλημμένα δηλώσει ότι ζητούμε ένα αναπόσπαστο μέρος κτιρίου που ακρωτηριάστηκε. Σε όλο τον κόσμο το ίδιο το όνομα της πατρίδας μας είναι άμεσα συνδεδεμένο με τον Παρθενώνα.

Πρέπει να καταλάβετε τι σημαίνουν για μας τα μάρμαρα του Παρθενώνα. Είναι η υπερηφάνεια μας, είναι οι θυσίες μας. Είναι το ευγενέστερο σύμβολο τελειότητας. Είναι φόρος τιμής στη δημοκρατική φιλοσοφία. Είναι οι φιλοδοξίες μας και το ίδιο τα 'όνομά μας. Είναι η ουσία της ελληνικότητας. Είμαστε έτοιμοι να πούμε ότι θεωρούμε όλη την πράξη του Elgin σαν άσχετη προς το παρόν. Λέμε στην Βρετανική Κυβέρνηση: Κρατήσατε αυτά τα γλυπτά για δύο σχεδόν αιώνες. Τα φροντίσατε όσο καλύτερα μπορούσατε, γεγονός για το οποίο και σας ευχαριστούμε. Όμως τώρα στο όνομα της δικαιοσύνης και της ηθικής παρακαλώ δώστε τα πίσω. Ειλικρινά πιστεύω ότι μια τέτοια χειρονομία εκ μέρους Μεγάλης Βρετανίας θα τιμούσε πάντα τ' όνομά της. Ευχαριστώ.

<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=56426>